

Το λόγο έχει ο κ. Κοσμίδης για οκτώ λεπτά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ελπίζω ότι δεν θα χρειαστεί να σας παρακαλέσω να μου επιστρέψετε τα δύο λεπτά που μου στερείτε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία ως Αντιπολίτευση είχε καταθέσει αρκετές προτάσεις νόμων θεσμικού ενδιαφέροντος, άσχετα με τις διαφωνίες που υπήρχαν επί του περιεχομένου. Είναι παράδοξο που η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση, έξι μηνών και πλέον, ανέπτυξε νομοθετικές πρωτοβουλίες χωρίς αρχή, χωρίς κορμό, χωρίς ίχνος θεσμικής παρέμβασης.

Όλοι οι νόμοι που ψηφίστηκαν ως τώρα περιείχαν σκόρπιες ρυθμίσεις, χαριστικές έως αντισυνταγματικές, ρυθμίσεις που υλοποιούσαν προεκλογικές υποσχέσεις της Νέας Δημοκρατίας προς πρόσωπα ή ομάδες προσώπων στις οποίες προεκλογικά είχε «κλείσει το μάτι». Και βέβαια πραγματοποιήθηκαν επιδρομές στη δημόσια διοίκηση και αλλαχού που θυμίζουν άλλες εποχές.

Οφείλω να αναγνωρίσω ότι το συζητούμενο νομοσχέδιο είναι το πρώτο που έχει αρχή και κορμό, το πρώτο που επιδέχεται συζήτηση επί της αρχής αφού αλλάζει τον τρόπο ανάδειξης των αναδόχων δημοσίων έργων, δηλαδή παρεμβαίνει θεσμικά -έστω αποσπασματικά- σ' έναν σημαντικότερο τομέα, αυτόν των δημοσίων έργων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πυξίδα κάθε πρωτοβουλίας είναι το δημόσιο συμφέρον. Ενώ οι προθέσεις όλων για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος εμφανίζονται καλές, διαφωνία υπάρχει στα μέσα εξυπηρέτησης του σκοπού όπου επιλοχworούν ιδεολογίες και ιδεοληψίες, συντεχνιακά συμφέροντα, αντιτιθέμενοι στόχοι, μικροσκοπιμότητες, ιδιοτέλειες. Ζητούμενο πάντοτε είναι το μέγιστο όφελος για τον πολίτη με το μικρότερο γι' αυτόν κόστος. Ζητούμενο είναι η διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού χωρίς αβαρίες κι εκπτώσεις σε κανόνες σταθερούς, που ισχύουν για όλους και δεν ευνοούν ή βλάπτουν κανέναν. Ζητούμενο είναι η μηδενική ανοχή στη διαφθορά και στη διαπλοκή. Σε κανεναν τομέα δεν υπάρχουν μαγικά ραβδιά και άσοι στα μανίκια. Δεν υπάρχουν πανάκειες. Μόνο δογματικοί άνθρωποι πιστεύουν το αντίθετο και διαρκώς διαψεύδονται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα δημόσια έργα είναι ένας χώρος ιδιαίτερα σημαντικός για την ανάπτυξη μιας χώρας. Είναι ένας χώρος όπου διακινούνται, δαπανώνται, εκταμιεύονται ιδιαίτερα υψηλά κονδύλια από τους προϋπολογισμούς των φορέων του Δημοσίου. Πρωταρχικούς όρους συνιστούν η ιεράρχηση, ο προγραμματισμός κι ο σχεδιασμός των έργων με

βάση την ορθολογικά ισόρροπη και σύμμετρη γεωγραφική και τομεακή κατανομή των δαπανών με γνώμονα την πολλαπλασιαστικότητα των επιπτώσεων στην αναπτυξιακή πορεία. Αυτό είναι το πρώτο βήμα.

Ακολουθεί η διαδικασία μελέτης, ανάθεσης κι εκτέλεσης των έργων με στόχο την απόλυτη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και αμεροληψία, το μικρότερο κατά το δυνατόν κόστος, την άριστη ποιότητα των έργων, τη διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και ίσης μεταχείρισης των ενδιαφερομένων, την παροχή πλήρους δικαστικής προστασίας και τον προσυμβατικό έλεγχο της νομιμότητας των διαδικασιών.

Θεσμικό πλαίσιο υπάρχει και θεωρώ ότι είναι επαρκές. Ασφαλώς και είναι δεκτικό βελτιώσεων. Το πλαίσιο αυτό είναι μια αλυσίδα με κρίκους. Η διορθωτική επέμβαση σ' έναν κρίκο επηρεάζει όλην την αλυσίδα. Με βάση το πλαίσιο αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και φυσικά δεν αναφέρομαι αποκλειστικά στο μαθηματικό τύπο ή δεν κόπτομαι γι' αυτόν- έχει αλλάξει η Ελλάδα. Το βλέπουν όλοι, Έλληνες και ξένοι. Το βλέπετε κι εσείς της Κυβέρνησης, επαιρόμενοι για την ελαχιστότατη δική σας συμβολή. Περί τα τριάντα χιλιάδες έργα ποικίλης εμβέλειας εκτελέστηκαν τα τελευταία χρόνια διακυβέρνησης από το ΠΑΣΟΚ. Κι έγιναν όλα αυτά σε καθεστώς διαφάνειας, με πλήρη δικαστική προστασία για κάθε θιγόμενο, με έλεγχο της νομιμότητας προ πάσης υπογραφής κάθε σύμβασης από το Ελεγκτικό Συνέδριο για έργα αξίας άνω του ενός δισεκατομμυρίου δραχμών. Και οι πόροι δεν ήταν κοινοτικοί ή δεν ήταν μόνον κοινοτικοί. Ήταν κυρίως εθνικοί. Και πρωτοφανώς η ελληνική οικονομία διέθετε τόσο υψηλούς πόρους χωρίς φορολογικές επιβαρύνσεις.

Κύριοι της Κυβέρνησης, είναι λάθος να «πυροβολείται», να αναθεματίζεται και να ξορκίζεται το θεσμικό αυτό πλαίσιο συνολικά ή αποσπασματικά. Πείτε απλά ότι υπάρχει ανάγκη κάποιων αλλαγών που επιβάλλονται και θα το δεχθώ.

Το νομοσχέδιο επαναφέρει την ανάθεση στο μειοδότη. Αυτό ίσχυε παλαιότερα κι είχε ως κυρίαρχη παρενέργεια τις απίθανες υψηλές εκπτώσεις, την κακή ποιότητα των έργων, την εγκατάλειψη ή καθυστέρηση τους, τους συγκριτικούς πίνακες και τις συμπληρωματικές συμβάσεις. Παράλληλα ευνοούσε τη συναλλαγή και την επιβίωση ασθενών επιχειρηματικών μονάδων.

Ως φάρμακο στην παθολογία εισήχθη η αιτιολόγηση της χαμηλής προσφοράς και η ανάθεση σε άλλον πλην του μειοδότη. Λειτουργήσε κι αυτό το σύστημα, που ευνόησε όμως με τη σειρά του και αυτόν τον υποκειμενισμό, την αυθαιρεσία, τη συναλλαγή.

Το 1998 εισήχθη ο μαθηματικός τύπος, ο οποίος συνεζητείτο και παλαιότερα. Λειτουργήσε κι αυτός έξι χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων μειώθηκε κατά 50% και πλέον το προσυμβατικό στάδιο ανάθεσης των έργων, ίσχυσε η διαφάνεια κι η αντικειμενικότητα και λύθηκε το πρόβλημα των εκπτώσεων. Το σύστημα είχε εμπλοκές κοινοτικής συμβατότητας και δικαστικές. Πέραν αυτού, οι πολυμήχανοι ενδιαφερόμενοι βρήκαν τρόπους καθοδήγησης του μαθηματικού τύπου, ο οποίος έτσι στρεβλώθηκε.

Ο κύριος Υπουργός σήμερα εξέδωσε και τη ληξιαρχική πράξη θανάτου του μαθηματικού τύπου. Όμως επιθυμώ να επισημάνω ότι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν έκριναν το μαθηματικό τύπο αντικείμενο στις κοινοτικές διατάξεις και οδηγίες. Απλά έκριναν ότι το κοινοτικό δίκαιο απαγορεύει τον αποκλεισμό μιας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής χωρίς χορήγηση δυνατότητας εξηγήσεων. Φοβάστε την αυθαιρεσία στην εκτίμηση της αιτιολόγησης. Δεν σας αδικώ γι' αυτό.

Διάβασα τα Πρακτικά των συζητήσεων στην Επιτροπή. Εκπρόσωποι φορέων που έτυχαν ακρόασης εξέφρασαν αγωνία ή βεβαιότητα αποτυχίας του νέου συστήματος. Δεν παριστώ το μάντη κακών επών.

Καλώ την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ -η οποία είναι και πολύ αξιολογή- να παρακολουθήσει την εφαρμογή και να εισηστεί έτοιμος, κύριε Υφυπουργέ, χωρίς ενδοιασμούς να παρέμβετε άμεσα, αν δείτε ότι το σύστημα χωλαίνει ή στρεβλώνεται. Ο τόπος δεν σηκώνει πειραματισμούς.

Θεωρώ ότι ουχί ορθώς αναστείλατε την εφαρμογή του νόμου για την ανάθεση μελετών, που είναι ένα προγενέστερο στάδιο της ανάθεσης σε ανάδοχο του έργου. Θα μπορούσατε σ' αυτό το νομοσχέδιο να είχατε φέρει διατάξεις που κατά την άποψή σας βελτιώνουν το σύστημα της ανάθεσης των μελετών ή το καθιστούν συμβατό με τις κοινοτικές οδηγίες και να είχε κλείσει και αυτό το θέμα.

Δείτε το θέμα των μηχανικών του δημόσιου τομέα. Ο πρόεδρος τους στην Επιτροπή μίλησε για ένδεκα χιλιάδες μηχανικούς και υποστελέχωση. Τι κάνουν όλοι αυτοί; Αξιοποιούνται;

Θα ήθελα την άποψή σας στο εξής. Καλώς λειτουργούν διάσπαρτες τεχνικές υπηρεσίες σε διάφορους φορείς που διενεργούν διαγωνισμούς ή θα ήταν προσφορότερο να είναι λιγότερες, μία κατά ενότητα φορέων;

Κυρίες και κύριοι, η πρωτοβουλία της Κυβέρνησης είναι αποσπασματική. Δεν είναι πειστική. Μεταφέρει το βάρος στον εργολήπτη, στον οποίο δίνει το έργο με αυστηρές εγγυοδοσίες και κυρώσεις. Ο φόβος, όμως, κύριε Υφυπουργέ, δεν φυλάει πάντα τα έρημα. Και φοβάμαι ότι σύντομα οι πολυμήχανοι εργολήπτες θα συνεννοηθούν, θα συμπαιξουν, θα μοιράσουν την τράπουλα και θα αναζητείτε σύντομα τρόπους διεξόδου από το νέο αδιέξοδο.

Μακάρι να διαψευστώ, αλλά έως τότε δεν μπορώ να ψηφίσω θετικά υπέρ της αρχής του νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ πολύ.